

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemani veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 265.

V Ljubljani, v četrtek 19. novembra 1885.

Letnik XIII.

Minister Trefort in madjarske razmere.

Ni prvokrat, morda tudi ne zadnjokrat, kar se pečamo v „Slovenec“ z ogerskimi zadevami. Dostikrat smo že kazali, kako pogubljiva je Tiszova vlada, na videz sijajna za ogersko državo, oziroma za deželo pod krono sv. Štefana. Kazali smo, kako opravičene so pritožbe Slovakov, Rumuncev neposrednje podložnih kroni sv. Štefana, kazali smo, s kako pravico se pritožujejo Hrvati zoper madjarsko vlado, kako ona gleda le sebično na to, da se povzdiguje madjarska narodnost, kako gradi železnice le na korist ogerskim mestom, kako prikrajšuje, kako pritrizava pravice Hrvatske, ki vendar ni nikakor podložna Ogerski, kajti od nekdanj je veljalo mednarodno pravo: „Regnum regno non dat praecepta“. (Kraljestvo ne daje kraljestvu [sebi enakemu] povelja.)

Kaj pa mislite, da pri vsem tem, vsaj madjarstvo, katero je sedaj nekterim jedno in isto z ogersko krono, napreduje. Nikakor ne, ogerska država in vladajoče madjarsko plemo propada. Pomanjkljiv v državnih blagajnicah raste od leta od leta. Imovitost dežele, t. j. tistih stanov, ki res kaj stvarjajo, ki pridelujejo v poti svojega obraza vsakdanji kruh, peša dan na dan, da še celó dobre žitne letine zadolženim sirotam kaj dosta ne pomagajo. Vsi zemeljski pridelki so že prodani, dokler je še žito v klasji. Dve tretjini zemlje je v židovskih rokah. A ti in samo ti se dobro počutijo, njim ne manjka drugega, nego sijajnosti starega zgodovinskega ogerskega plemstva, zato so se pred nekaj časom toliko prizadevali za židovsko-krščansko zakonsko zmez.

Srednjega meščanskega stanú Ogerska ni imela nikdar; nekdanji ogerski kralji so toraj vabili pridne nemške naseljnike v dežele, tako so nastale n. pr. mesta v Cipsu in dr. Ogerska je bila od nekdanj poljedelska država, in zaslomba je imela v zgodovinskem plemstvu, a sedaj je to plemstvo skoraj vse zadolženo, mnogo jih zoblje iz državnih jasli, ker so v parlamentih zvesti privrženci sedanji vladi, po njih

zemljiščih pa gospodari tujec — žid ostane tujec med narodi — naj bode madjaron ali nemškutar.

Pesek v oči pa znajo metati Madjari inozencem, Budapešt tekmuje z največimi evropskimi mesti, v samopašnosti in razuzdanosti pa prekosi tudi marsiktera večja in starejša mesta. Razstava je letos privabila mnogo sveta od blizo in daleč skupaj, naj bi občudoval veličastvo madjarske obrtnosti in konec temu je — velikanski deficit, kateri se bode poravnal s soldi davkoplačevalcev. Poplavljeni Szegedin so pozidali na deželne stroške, a sedaj ni ljudi, da bi se tam naselili.

Ako tej sliki dostavljamo še to, da so po Madjarskem skoraj po vseh mestih framasonske lože, da se katoličanstvo odriva, kar se le dá, brez krika in vika in v imenu ogerske državne ideje, kalvinstvo pa boža, naslikali smo nekoliko sedanje stanje na Ogerskem.

Da nam ne bode nihče očital, da vse prečrno gledamo, da zaničujemo madjarski narod, ker zatira Slovane, poslušajmo še, kako nam opisuje ud ogerske vlade, naučni minister Trefort, stanje na Ogerskem. Minister je preteklo poletje potoval po Nemčiji, po Holandskem, po Belgiji in Francoskem, in kar je videl, si je dobro zapomnil, in sedaj pripoveduje svojim volilecem v Požuuu, ter vmes vpleta nauke in opominjevanje, kar se tiče razmer po Ogerskem. Mestom očita namreč, da ničesa ne storé za pravi napredek, za znanost, za javno zdravstvo in olepšanje nemajo ne denarja, niti pravega okusa. Dalje pravi, da ljudsko podučevanje nikakor ne zadostuje, da bi se kaj pridalo doseglo, nastopiti bode treba drugo pot. (Ktero, to smo že večkrat povdarjali.) Vse dejanje ogerskega (madjarskega) naroda je v marsičem nespametno, škodljivo in pogubno. Srednje šole, vzlasti gimnazije, slabo slovó zunaj dežele.

Minister pravi dalje, da mladina preveč sili v srednje šole. Vsak trg že hoče imeti svojo gimnazijo in vsakdo pošilja otroke v gimnazijo ali že imajo talent ali ne, kajti tako se sploh misli, pošten rokodelc ni gospod, a uradnik, kateremu marsikaj primanjkuje, literat, ki strada, ali advokat, ki postane mešetar, ker nima družega opraviti, ti so

gospodje. Pri takih okoliščinah dežela ne more procvitati.

Vprašanje vendar nastane, ali bodo vse te besede kaj izdale. Kolikor je več centralizacije, toliko več se potrebuje uradnikov, in toliko več se oglašča mladeničev za državne službe. Potem pridejo še predpravice ali tako imenovane izjeme pri vojakih, meščanski stan postaja veči siromak od dne do dne, siromaštvu hoče vsak vbežati.

Minister Trefort pravi: „Vse sile moramo napeti, da dobimo domačo obrt.“ A pomisliti gré, da obrt se ne dá s silo pridobiti, niti ukazati, sama državna pripomoč ne vstvarja samostalne obrtnosti, ker ne zviša pri narodu ne kapitala, ne potreb njegovih, obrtnost mora priti v deželo polagoma in tukaj napredovati od stopinje do stopinje.

Minister je odločno zoper nejasne sanjarije za samostalno carino, ter prav primerno izreče, da se obrtnost izključljivo s pomočjo carinega varstva ne dá vstvariti, ker to še ne privabi podjetnikov, niti ne pripelje kupeev ogerskim pridelkom. Kakor se vidi, sijajna ogerska razstava ministru oči ni zavela, on bistro vidi, koliko je dežela pridobila s to razstavo. Proti koncu pa govori od besede do besede tako-le: „Žalostno, a vendar je dejanstveno, da je dežela revna, da nimamo zadosti razumnštva, da se prebivalstvo ni pomnožilo, da tudi telesno propada, vendar čas in ljudje s časoma morejo tu pomagati.“

„Ne dá se vse kar nakazati, vevati in zapovedati. A zaupanje, da se bodo vse človeške zadeve že zboljšale, bi nas še vtešilo v sedanjosti, ko bi ne naleteli še na druge nepovoljnosti, ko bi ne zapazili predznamenj, da razpada ogerska država.“

To je resna beseda velicega pomena. Član sedanje vlade že trinajst let v tako odlični službi, pove ogerski vladi, ki je v našem stoletju zopet prišla do samostalnosti, da se nad ogersko državo kažejo znamenja razpada. To sicer tistim, ki so sledili ogersko vlado pri njenih naredbah, ni nič kaj novega, a da to prizná in javno pové minister Trefort, to je kaj novega. Kakšna in ktera so ta znamenja razpada, tega sicer ne pové minister Trefort, kdor

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Ne, slabo pride od človeka samega. Ali posebno eno zló je, katero si človek tako lahkomisljeno nakoplje, največe zló, katero zamore kmeta tlačiti. Bodete vprašali, katero je to zló? Ni vam ga treba dosti iskati. Slišali ste ravnokar današnji sv. evangelij: „Bil je pa hlapec, kateri mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Zatoraj ga je dal . . .“ Nesrečni dolžnik, ako bi se ga ne bil gospod usmilil! A glej, že drugi dolžnik. Ta je bil dolžan le petdeset denarjev. Nesrečnež, ker ne more plačati, ga jame upnik daviti in nazaduje prodá njega in ženo in otroke. Toda mislite, da je prvi dolžnik všel nesreči? Ne, ravno zaradi tolike trdosrčnosti ga dá gospod zvezati in vrči v temno ječo, dokler mu ne povrne zadnjega vinarja. Nesrečni dolg! Kako spravi vse v ječo!

Dolg, dolg, prelubi Volki, je tisto neizmerno zló, o katerem sem se namenil danes vam govoriti. In res, ni je lepše priložnosti narisati vam to pošast, kakor ravno danes, ko ste se pobožno zbrali zahvaliti se ljubemu nebeškemu Očetu za poljske pridelke. Ker povem vam, predragi mi Volkovi, da se bode Bogu najbolje s tem zahvalili in vredne pokazali novih dobrot, da 1. z letošnjimi pridelki, posebno z vinom, poplačate stare dolgove, 2. pa, da se varujete novih dolgov.

Pazljivo poslušajte!*)

Prvič treba je plačati stare dolgove; ker težka, pretežka je butara dolgov. Tare dolžnika pri vsaki priliki misel: To ni moje, je upnikovo. Če žito zori . . . če bliža se bendima (biratev, trgatev) . . . če se goveda lepo redí — povsod preži upnik. Kaj storiti? Ne piti, ne jesti, ne oblačiti se čez potrebe, da se stari dolg poplača.

Drugič treba je, se novih dolgov varovati. A kako? Kakor smo stare plačevali. Zmerno jesti in piti za potrebo. Ne po dvakrat, trikrat srebati kavo;

*) Izpeljavo pridige g. Luke do Volkov smo malo okrajšali ter podamo le načrt. Upamo, da bode našim bralcem zadovoljivo.

ne pijančevati . . . Ne oblačiti se oholo, po novih šegah v šekasto in pisano robo, ki nas ne varuje ne dežja, ne solnca; konoplan in domači lan naj nas oblači.

Tretjič, da se ne zadolžite, morate zgodaj vstajati. Kjer gospodarja solnce na postelji obsveti, tam postava cela družina. Pregovor pravi: „Jutranja ura, zlata ura“. Toraj ne pasite lenobe . . .

Četrtič. Volki, ne pohajajte, ne hodite na lov. Prepustite vaše zajce Tržačanom, Goričanom, ki vam bodo še lepe novce za-nje plačali.

Petič. Skrbite Volki za živino, ta je vaš zaklad. Če to lepo „gléstate“, imate dobiček od nje za dom . . . za polje . . . in od prodaje za mošnjček — denarje.

Tako delajte, dragi Volki! Tako bode stare dolgove poplačali in novih ne bode delali in vživali bode od dela svojih rok, ker: „Jedel boš“, pravi psalmist, „srečen boš in dobro ti pojde. Tvoja žena bo kakor obložena trta, tvoji otroci, kakor oljke okoli tvoje mize.“ Srečen boš sedaj in — na vekomaj. Amen.

Tako je kočal gospod Luka. Toda s tem ni bil še konec. Ker potem, ko je Luka odmolil z

pa gleda, kaj se godi na Hrvatskem in Erdeljskem, kdor poslušaj, kaj govore druge narodnosti na Ogerskem, kdor pozná korupcijo pri politiški vladi, enostranosti v pravosodji, kdor še premisli, kakšna je občna varnost, in kako se množijo izneverjenja, ta bode lahko uganil, ktera predznamenja misli Trefort.

Madjarsko ljudstvo duševno in gmotno propada, ker se npravno pogrezuje, ker so strast in razuzdanost gospodarji v deželi, ker je ljudstvo zapustilo pravo pot, ki pelje do rešitve. — Stranka, ki je na krmilu, skrbela je egoistično sama za-se, za druge nemadjarske narode pa ni imela družega, nego bič, podlago vsem državam, pravico, je pa zanemarjala, a zibala se v sanjah madjarske slave. Sedaj se Ogerska pripravljá, da bode obhajala desetletnico Tiszove vlade, bolj sijajne priprave za to ne more biti, kakor je ravno to pismo naučnega ministra Treforta.

Z balkanskega bojišča.

Srbija se je nekje na kompetentnem mestu širokoustila, da si hoče prizadevati po Bolgariji kolikor se bo le dalo zmagoslavno prodirati, ker je tak slavnosten sprevod v sovražnikovi deželi dolžna svoji armadi, da jo ž njim odškoduje za sedanje vojne težave. Stalno pa hoče le tisti del Bolgarije zasesti, brez kterega ji ni več živeti mogoče, ako se sploh hoče na Balkanu ohraniti ravnotežje, ki je zopet za obranjenje miru tako potrebno. Srbija hoče Bolgarom le svojo moč pokazati, nikakor pa ne misli kot sovražnica na Bolgarskem nastopiti.

No, menda tudi prodiranje njeno ne bo tako zmagoslavno, kakor si ga Srbija domišlja; vsaj večerani telegram prinesel nam je nekaj, kar je vsemu drugemu bolj podobno, kakor pa slavni zmagi. Srbi so morali teči! Teči pred tistimi Bolgari, ki niti novjših pušek nimajo, temveč še vedno one na kresalo rabijo, kar je opolčencev in prostovoljcev. Če bodo še nekaj dni tako zmagoslavno prodirali, bode Evropa pač poprej Bolgare v Belemgradu nego Srbe v Sofiji videla.

Uboga Bolgarija! Ni zadosti, da bi jo Srbi radi raztrgali, so jo tudi Grki jeli pisano gledati. Grški ministerski predsednik Delyannis pisal je poslovniku Rhangabéju v Sofijo, da naj zahteva strogo opravičevanja od bolgarskega ministra Karavelovega, zakaj da Bolgari prizadevajo ondi živečim Grkom toliko sitnosti in zakaj da bolgarski dostojanstveniki sramoté podobe grškega kralja in kraljice.

Srbi so vojnim sporočevalcem strogo prepovedali kake druge sporočila na svoje časnike pošiljati, kakor tiste, ktere bo srbski generalštab potrdil. Kdor bi bodisi pismeno ali brzojavno razglašal nepotrjena sporočila, postavili ga bodo pred vojno sodbo, kjer se mu ne bo dobro godilo. Kakošna da bodo toraj sporočila došla o srbsko-bolgarski vojni si pač lahko mislite. Da se bode pa takoj lahko vsak prepričal, podamo tukaj tak telegram, došel iz srbskega tabora v Caribrodu na Dunaj 18. novembra. Glasi se: „Po uradnem sporočilu iz Caribroda so Srbe v soboto 14. t. m. Caribrod zasedli in se je že drugi dan v nedeljo vnel hud boj, ki je trajal štiri ure, okoli Trna, kjer so bili Bolgari popolnoma tepeni. Srbi so mesto

naskočili. Zapovednik major Nikolajev je padel, 300 Bolgarov je bilo vjetih. Kralj je vodil vojsko osobno. 16. novembra imel je hud boj general Lešjanin pri Adlici. Kretajoče proti Vidinu napadli so Bolgari Srbe na štirih krajih, toda zastoj. Bolgari so bili popolnoma tepeni in so se v divjem begu razpršili. Pri tej priložnosti vjeli so Srbi 1000 Bolgarov in veliko vojnega blaga. Tudi srbska zguba je občutljiva. Navdušenje v srbski armadi je velikansko. Prebivalci pozdravljajo Srbe povsod kot svoje rešitelje.“

Drug tak telegram došel je iz Belegagrada 18. novembra in se glasi: „Srbi so včeraj zasedli Breznik, kjer so Bolgari popustili 8 topov in več voz s strelivom. Bolgarske čete v Vidinu nimajo prav nobenega reda več in so na vse strani razkropljene.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. novembra.

Notranje dežele.

Iz Zagreba dohajajo dan na dan bolj žalostne novice. Madjarska vlada jela je ondi s *hrvaškimi narodnjaki* postopati, kakor je l. 1848 in 1849 avstrijski birokratizem na Ogerskem postopal z madjarskimi politikarji. Kdor ji je preveč nadležen med poslanci v deželnem zboru, znebi se ga na ta način, da ga izroči sodniji, ta pa že skrbi, da ga stori za vedno neškodljivega. Možje, ki imajo zadosti srca javno potezati se za svoj zatirani narod, zdihujejo po ječah, med tem, ko se je proti njim pričela sodnijska preiskava. Advokate odstavljajo od njihovih služeb, nektare za vedno, nektare le začasno. V oziru na vse to vskliknil je v ponedeljšnji seji v deželnem zboru narodnjak Barčič: „Vešala, ječa in preganjanje so pri nas plača borilcev za narodno prostost. Brez krvi ni prostosti. Košutovo preganstvo in Batthyányi-jeva smrt porodili ste Madjarom njihovo današnje stališče. Tudi mi jeli smo enake žrtve polagati na žrtvenik domovine!“ Da so te njegove besede, ki so gledé ondašnjih razmer popolnoma resnične, vzbudile silno pozornost, tega nam pač ni treba posebej povdarjati; in da taka politika madjarske vlade ne more plodonosna biti, je tudi očitno, kar je dokazano iz zgodovine. Bolj ko se ta ali ona reč na svetu zatira, tembolj raste, tembolj se razširja! Več ko bodo hrvaški rodoljubje prestali preganjanja za svoje hrvaško prepričanje, temveč širila se bo narodna zavest med Hrvati in srd do Madjarov.

Škof Strossmayer je bil nedavno pri cesarju v zaslišanju, kjer ga je cesar prav milostno sprejel. Med razgovorom mu je razumeti dal, da želi, če bi se škof Strossmayer in ban Hedervary sporazumela in naj bi škof v miroljubnem smislu vplival na razburjeni hrvaški narod. No, o škofu Strossmayerju najhujši njegov sovražnik ne more trditi, da bi bil kdaj narod hujskal, ali celó brez potrebe dražil proti Madjarom. On je le zvest in oprezen pastir svojega naroda, in ga brani tujega nasilstva, kar smatra mož za svojo dolžnost. Da ga Madjari ne morejo in so ga ravno zaradi tega pracesarju očrnili, vidi se iz sprejema v Brodu in iz sedanje novice o zaslišanju; škof Strossmayer bo pa kljubu temu prav lahko spal.

Delegacije so za sedaj svoje delo dokončale. Za sedaj pravimo, kajti ločili so se delegatje s trdnim prepričanjem, da jih bota vojni minister in minister zunanjih zadev prav kmalo zopet okoli sebe zbrala. Jeden delegatov je to ministru Kalnoky-ju naravnost

povedal, na kar je Kalnoky neki z ramami mignil in dejal: „Jaz še ne vem!“ No, da ne vé še nič gotovega, to mu bo vé vsakdo rad verjel, kajti kdo bi že danes vedel pri tej homatiji, ktero je kralj Milan napravil, kaj bo jutri. Kolikor se pa po človeški previdnosti soditi dá, je Avstrija pred durmi male mobilizacije, ki bo obsegala, kakor se govori, sledeče vojne kore: 13. v Zagrebu, 7. v Temešvaru, 4. v Budapeštu, 6. v Košicah in 12. v Sibiriji, ali z drugimi besedami, Avstrija se bode za slučaj, če na Balkanu ne bo miru, na svojem iztoku in jugoiztoku oborožila. Za to se bode pa potreboval izvanredni kredit, kterega morajo delegatje dovoliti. Zarad tega je letošnji sklep delegacije tudi tako polovičarski, da se o njem ne dá z določnostjo trditi, ali je to sklep ali pa le preložitev. Mudilo se je pa tudi vsem narazen, ker je naš politični položaj tak, da bi delegatje radi prav mnogo vprašali, kako in kaj je z Balkanom, vlada pa pri najboljši volji ničesa odgovoriti ne more, deloma, ker neče izdati svojih nakan, če bo res kaj potreba, kajti prezgodaj izdan vojni načrt je ravno toliko vreden, kakor zgubljena vojska, deloma pa vlada tudi še sama ne vé, kaj ji bode že jutrašnji dan prinesel. Marsikdo se je že pripravljá na to in ono interpelacijo, od ktere se je nadjal zanimivih podatkov in pojasnil ministra zunanjih zadev. Ko je pa grof Kalnoky rekel, da so naše zunauje razmere na vse strani še vrlo dobre, pri vsem tem bi pa kakoršnih koli natančnejih pojasnil o njih na nobeno stran dati ne mogel, spogledali so se delegatje in se vdali v neizogibljivo. V avstrijski, kakor tudi v ogerski delegaciji, bili so s tem zadovoljni, ter so izrekli sedanji vladi v tem oziru svoje popolno zaupanje. Prav za prav pa je Chlumetzky-jeva zasluga, da je avstrijske delegate pregovoril, da niso svoje radovednosti pasti jeli in z njo vlado v zadrego spravljali. Prav lahko mogoče pa je, da bodo delegacije prav kmalo zopet sklicane.

Na Dunaji živeči Srbe zbrali so se v nedeljo na skupno posvetovanje, kaj bi gledé sedanjega srbskega položaja storili in kako bi na spodoben način izražali svoje sočutje mladi kraljevini. Jako živahno gibanje vidi se že od daleč na Dunajski srbski naselbini, ravno tako živahna bila je pa tudi debata. Konečno so sklenili, da bodo najeli slovesno mašo, da bi se pričeta vojska zmagoslavno izvršila na blagor srbskega naroda in njegovega kralja. K tej slovesni službi božji povabili naj se bodo vsi na Dunaji živeči Srbi. Za mašo bodo naprosili srbskega patrijarha Angjeliča iz Karlovcev, ki ravno sedaj na Dunaji biva v ogerski delegaciji. Če jim Angjelič prošnjo usliši, dobila bode slovesnost še veliko večji pomen. Ob enem izročili bodo pa kralju Milanu addresso vdanosti, v kateri mu hočejo povdarjati domoljubnost, po kateri se odlikujejo vsi na Dunaji živeči Srbi.

Vnanje države.

Hinavska in potuhnjena je objava, ki jo je *srbski minister* zunanjih zadev, Garašanin, izročil velesilam o napovedbi vojske Bolgarom. Saj je vendar še celemu svetu znano, da je knez Aleksander želel z Milanom skupno postopati in mu je v ta namen poslal posebnega pooblaščenca s prijaznim pismom, kterega pa Milan niti sprejeti ni hotel. Sedaj pa še izgovarja, da je bil prisiljen Bolgarom vojsko napovedati, ker mu niso dali miru. Vendar se pa srbska vlada nadja, da se bodo Bolgarom oči odprle, da stoji Srbija le na stališču opravičene obrambe in je čast srbske države zahtevala, da se je Bolgarom vojska napovedala. Čudno! Kdo pa je kretel na bolgarsko mejo drugi, kakor Srbija s svojimi bajoneti? Nikoli nikjer ni bilo brati, da bi bili oboroženi bolgarski batalijoni srbsko ozemlje napadali, kakor še le sedaj pri Vidinu, ko so med tem Srbi že svojih 300 Bolgarov pobili. Če so posamični roparji iz Bolgarske čez

Volki nekaj očenašev za žive in mrtve in za razne potrebe, odpre nekaj papirjev in knjigo, ki je imela napis: „K. k. Verordnungen“. Od tu privleče nekaj papirjev. Začne spet:

„Dozdaj, preljubi Volki, slišali ste besede sv. evangelista v blagor vaših duš, zdaj pa vam bom nekaj bral za blagor telesa. Veste, da je na Hrvaskem prikazala se živinska kuga. Čujte tedaj, kako vam je ravnati z živino, da jo obvarujete te bolezní.“

In tako začne g. Luka iz debele knjige brati poglavje o živinski klaji, o čiščenji hlevov, o prvih znamenjih živinske kuge itd., in Volki, posebno starejši, poslušali so ga z odprtimi ustmi.

Koncema prečita še dva ukaza, došla od vlade gledé nove zemljiščine cenitve.

Potem je bila maša, pel in služil jo je gospod Luka sam, nikdar ni vabil bližnjih sosedov duhovnov k cerkveni slovesnosti, in še rad ni videl, ako je bil kdo med službo božjo v sakristiji. Na altariji gorelo je šest sveč, ker več jih ni bilo. Tudi cvetlic nisi tukaj videl, ne svetnikov, ne svetinj. Sploh je bila cerkev pri Volkih po vseh stenah popolnoma gola: podobe in križev pot in druge ro-

potije, menil je gospod Luka, verne motijo, da ne morejo pobožno moliti. Celó spovednice nisi videl v cerkvi pri Volkih, ker Volčji gospod je le enkrat v letu spovedaval, namreč o Veliki noči, držčč se vestno cerkvene zapovedi; zatoraj je pa gospod Luka le za ta čas postavil spovednico v cerkev, kakor hitro pa je bilo pri kraji z velikonočnim časom, odstranil jo je zopet ter dal jo prenesti pod streho; ker menil je, da ni primerno pustiti spovednice v cerkvi celo leto, da bi morda enemu ali drugemu pri Volkih, zlasti pa ženskam, ktere so povsod pobožnejši, kakor moški, na misel ne prišlo večkrat čez leto ali celó morda vsak mesec k spovedi hoditi, kar je tem nevarnejše, ker taki in take hoté zadobiti vse odpustke in potem ni spovedi konca ne kraja; in skušnja učí, rekel je večkrat gospod Luka, da ravno taki ljudje so najhujši, ki vsak teden k spovedi hodijo. Le na kor poglejmo. Star Volk tu poje in orglja ob enem, drugi Volki in Volkulje po cerkvi za njim. Pojejo pa danes zahvalne pesni v čast svetnikom in svetnicam, pesni, ktere ima stari Šabata — tako so rekli organistu — vpisane v zastarani, že očrneli knjigi, sam on zná brati pisavo, pa saj ni treba tudi brati, zná jih

vse na pamet in tako tudi vsi Volki; danes se posebno pobožno razlega po cerkvi, da se samemu Ben Saruku zdí, kakor bi bil zamaknen v tretje nebesa in si večkrat solze obriše.

Tako je bilo na hvaležnico pri Volkih.

VIII. Katoliški škof.

V sreci Evropinem leži preljudba goriška dežela; majhna sicer, a zaradi geografične lege od nekaj prezanimiva. Proti severu na Tominsko stran mogočno vzdigujejo alpe snežene glave v nebo, preromantičen kraj, po vsi pravici imenovan mala Švica. A od Gorice začenja se tudi gorenje-italijanska nižava, ktero pokrivajo neizmerna žitna in vinska polja, Evropini vrt. Na jug pa goriško zemljo poljubljajo vali jadranskega morja, ki pluska ob sive kraške stene, potem pa na furlansko stran, kakor da bi vso moč izgubilo, se vsakih šest ur leno in mirno zliva čez umazane lagune, dokler se spet drugih šest ur ravno tako tiho povrača proti središču oceana, pustivši Beneškim Gradežanom v polzemlju vsakovrstnih rob.

Modro-zelena Soča, ena najlepših vod v Evropi, izvirajoča s pod Triglava, se čvrsto pridrvi z gôr,

mejo zahajali, to nikakor še ne more biti „casus belli“, kajti roparji so mednarodna last in se prav malo brigajo za državne meje, ako jim niso na osobno korist. Vzrok vojske je ves drug, in sicer ta, da je Srbija sedaj le svoj žolc razlila nad Bolgarsko, ker je le-ta lansko leto srbske ubežnike gostoljubno pod streho sprejela. To je pravi vzrok vojne, pa želja, si nekaj zemlje pridobiti, in nič drugega ne. Dotična nota končuje s sledečimi besedami: „Ob enem mi je čast po ukazu njegovega Veličanstva sporočiti Vam, da je kralj Milan danes prevzel vrhovno poveljništvo čez srbsko armado in da Srbija nikakor ne namerava dotikati se pravice njegovega Veličanstva sultana. Srbija je vedno priznavala spoštovanje do obstoječih pogodb in se zaradi tega tudi sedaj drži poti, katero ji čast predpisuje.“ Da bi jih kokljali! Ker so preslabi, da bi se s prvotnim sovražnikom kristjanstva poskusili, napadli so njegovega vazala in si še upajo trditi, da nečejo turškega cesarja oškodovati. To je v resnici Srbov povsem vredno. Kuka- vičnost spravila jih je enkrat že pod nič in jih zna še enkrat. Kakšni pa bodo nasledki tega, kdo bi zamogel danes prerokovati!

Turška mobilizacija je že veliko več vojakov iz Azije v Evropo spravila, kakor je to za strahovanje Srbije, Bolgarije in Grške potrebno ter se človeku nehoté misel vriva, da hoče Turčija s tem dokazati svoje zdravje in krepost. In res je sultan zaradi tega dokaza ukazal toliko vajakov napočiti po Balkanu. Imel je nedavno z ranjnim generalom Köhlerjem razgovor o jakosti evropskih velesil in je general Köhler sultanu in Goltz-paši svoje slabe misli o turški vojski izrazil. „Motite se močno“, rekel je sultan, „Turčija je trdneja, kakor se to Evropi dozdeva, kajti ona je edina država, kjer je splošno vojačevanje na pravo in resnično narodno moč oprto. Evropa sploh prenizko ceni mogočni čut mohamedanske vzajemnosti. Cesar je naši vojski tu pa tam primanjkovalo, bili so dobri vojskovodji, cesar ji pa še manjka, je pa denar, da bi se mogla izobraževati tudi na tehničnem polju.“ Kakor se čuje, visoka porta od evropskih velesil, oziroma Berolinskih signatarnih velevlastij zahteva pooblastila, da bi ona sama napravila red po Bolgariji. Velesile pa dobro vedo, kako da so Turki krvoželjni, ji tega pooblastila ne bodo dale, ker ravno niso še pozabile leta 1876, kako je tedaj turška soldateska po Bolgariji grozovito in brezsrčno klala kristjane brez razločka spola, starosti in krivde. Kdor jim je prišel v roke, razmesarili so ga na grozovit način. Evropa neče več enakih prizorov na površje spravljati in prav ima gotovo.

Izvirni dopisi.

Iz Hrenovic. 17. novembra. Martinovo nedeljo smo tukaj obhajali dvojno slovesnost: obhajali smo sv. Martina, varha naše župnije, in imeli novo mašo. Nove maše so redke postale, zlasti tukaj, in to tako pozno v jeseni! Novomašnik je č. g. Iv. Slavec, rojen v Lipici, stanujoč tukaj, kjer je njegov pošten oče v službi pri c. kr. kobilarstvu. Veselila se je tega dne vsa prostorna župnija in želeli k slovesnosti lepega vremena; in v nedeljo je bilo tudi vreme toliko vgodno, da smo zamogli obojo svečanost slovesno obhajati. V krasno ozaljšano cerkev se je zbralo toliko ljudstva, da ga ljudje ne pomnijo pri kaki drugi priložnosti; svatje in častita duhovščina so utegnili le z veliko težavo priti v slovesnem obhodu do altarja, ker tesnoba je bila silna. Po odpetem „Pridi sv. Duh“ je govornik, preč. gosp. Janez Legat, c. kr. gimn. prof. v Trstu in ob enem

kakor devica, dokler se, opustivši otročjo naglost in lahkobo, počasi spametuje in se vedno resnejše, veličastnejše po furlanski nižavi, kakor gospa, morju bliža.

Res, ni je lahko najti dežele, kjer bi se sever in jug, visoko gorovje in nižave, celina in morje, na manjšem prostoru tako prijateljsko edinila, kakor na Goriškem. A prav tako je tudi v etnografičnem oziru. Goriško veže dve svetovni plemeni, slovansko, ki se od tu razteza čez Evropo in Azijo do Kamčatke, in pleme romansko, od tu do Heraklejevih stebrov; a tudi germansko pleme je, ako prav ne na Goriškem doma, vendar pa Goriškemu sosedno in najbližje.

Ravno zaradi lege so na to deželico že od nekdanj mogočni vladarji obračali svojo pozornost. Tu je že rimska ljudovlada vtemeljila mesto Oglej, v Italiji prvo za Rimom, rimske ceste so se tod križale na vse strani in trdnjave varovale vhod v Italijo. Tod lomastili so, ko je začela rimska sila pojemati, divji severni narodi v Italijo in Rim, z naših Alp od daleč že pozdravljali vabeča polja in vrte, beleča mesta in trge.

A ker je bila Goriška že od starih časov tako

vodja v deškem malem semenišču, v daljšem govoru prepričevalno razlagal poklic mašnikov, njegove težave in veselo stran. Krepki razumljivi glas, tehtne besede, dobro z izreki sv. pisma podprte, so gladko tekle iz ust preč. gospoda govornika, ter našle zasluženo občno zadovoljnost in hvalo. Po pridigi je bila sv. maša, katero je gosp. novomašnik s krepkim in milim glasom prav spodbudno opravljal; pa tudi na koro so izvanredno prepevali; pa kaj bi ne? Znani čast. gosp. Mihael Arko, tukajšni duhovni pomočnik, je pripravljaj pevce in pevke posebno za novo mašo, in tudi sam pomagal. Tako petje gotovo povzdiguje povsod vsako, posebno cerkveno slavnost.

Ob pol ene je minula cerkvena slavnost in zbrali smo se pri poštenem obedu. Napičnica prva po preč. gospodu dekanu iz Postojne veljala je sv. očetu papežu in presvitlemu cesarju, in druga novomašniku. Napil je g. novomašnik svojemu prvemu učitelju in dobrotniku, preč. gosp. Edvardu Legat-u, c. kr. kaplanu v Lipici, ter domačemu gospodu župniku in slednji premilost. Tržaškemu škofu in preč. gosp. govorniku, in gosp. novomašnik premil. Ljubljanskemu knezo-škofu in tako naprej, da nam je dan le prehitro minul ter noč nastopila, ki nas je potem tudi spravila na odhod v razne kraje. Razšli smo se z željo, da bi Bog gosp. novomašnika vodil in ohranil zdravega in stanovitnega v težkem poklicu, ter njegovim še živečim starišem dodelil veselje, gledati marljivo in vspešno delovanje gospoda sina-novomašnika.

Z Unca, 18. novembra. Marsiktera župnija je letos obhajala svojo stoletnico. Tudi Unška župnija je obhajala na Martinovo nedeljo spomin stoletnice, ko je bila ustanovljena. K temu namenu je bila cerkev lepo okinčana in pred vhodom je bil postavljen slavolok s napisom: Slava sv. Martinu in spodaj: Živela stoletnica. Ob 10. uri stopijo slavnostni govornik prečastiti gospod dekan Janez Porenta na leco, in v lepi in iskreni besedi omenja veselih in žalostnih dogodov, ktere so se v župniji v tej stoletnici prigodile, potem preide na besede sv. evangelija, in govori od dobrega kvasú, kteremu naj bodo stariši, gospodarji in predpostavljeni podobni, svari pred spridenem kvasú, kterege se dandanes toliko na svetu nahaja. Obilo zbrano ljudstvo je govornika z vso pobožnostjo poslušalo, in marsiktero oko se je posozilo, kar je očitno pričalo, da kar je od srca prišlo, je tudi v srca došlo. Potem je prečastiti govornik imel slovesno sv. mašo z asistenco, in na kori se je pela nalašč za to zložena pesem stoletnice. Pri obedu se je spominjal v napičnici domači župnik v prvi vrsti Boga, nebeskega očeta, da nam je skazal milost, dočakati stoletnice in v drugi vrsti se je zahvalil prečastitemu gospodu dekanu za njih ljubeznjivost in obilni trud. Popoludne ob 3. uri so bile pete litanije, in cerkev je bila zopet z množico napolnjena. Razšli smo se z prisrčno željo, da bi naši potomci ravno tako veseli in zadovoljni obhajali drugo stoletnico, kakor smo mi obhajali prvo.

S Krke, meseca novembra. Ker se pogovor navadno z vremenom vpelja, naj tudi jaz s tem dopis začnem. Bilo pa je vreme zadnje mesece pri nas deževno, kakor povsod, ter nas je pri poljskih delih

tesno na Rim in Italijo navezana, ni čudo, da je tudi seme krščanstva bilo prav zgodaj semkaj zaneseno. Sv. Marka evangelist prišel je poslan od sv. Petra v Oglej, tu si izbral Oglejca Hermagora, ter ga s seboj v Rim peljal, kjer ga je Peter posvetil za pravega škofa Oglejskega. Iz tega mesta pa je luč evangelija kmalo daleč okoli po deželi zasijala. Tudi mučenikov je Oglejska cerkev Kristusu dala, ko so pogani proti kristijanom divjali, veliko imen nahajamo v rimskem martirologiji, a še več, ogromno več jih ne najdemo nikjer zapisanih, njihova imena bode če le objavil sodni dan.

In globoko vkoreninila, za večno vtrdila se je Kristusova zveličavna vera v naši domovini, čim ljutejši so bili viharji, ki so neprenehoma tod razsajali. In viharji niso nikakor nehali z velikim preseljevanjem germanskih rodov; proti koncu srednjega veka do osemnajstega stoletja strašili so divji azijski Turki nad dve sto let naše očete, kajti njihovi napadi raztezali so se tudi na Goriško dalje doli v Furlanijo. A ne, da bi zamogli Turki tukaj zatreti Kristusovega imena.

(Dalje prih.)

zeló zadrževalo. Kar smo otavo pokosili, imeli smo že trikrat povodenj. Tedaj se ni nič dobrega nadejati tudi pri setvi, ki se je po sili v zemljo spravila.

Letina je pri nas srednja; vendar pa še boljša, kakor se je bilo v sredi poletja nadejati. Karun je prav bogato obrodil, le škoda, da tudi jako močno gnjuje.

Sedaj pa še nekaj. „Kmet na strelu, polje v plevelu“, pravi prislovica. In res nobeden kmet še ni obogatil, kateri je rad na lov hodil. Lov je le ze take ljudi, ki imajo čas, ki imajo s tem le zabavo. Tem tukajšnji poljedelci želimo, da bi se na lovu prav dobro zabavali, pa tudi svoje rokodelstvo večkrat in marljivše izvrševali. Včasih bili so pri nas zajci le po njivah tik in v gozddih, a sedaj so se vtaborili v sredi obširnega polja, ter jih bode kmalo toliko kakor vrabičev. Po vrtilih je škoda, da bi kdo mlada drevesca sadil, saj zajci prej ali pozneje vse objedó in vničijo. Mar li imajo najemniki lova pravico zverijad na stroške kmeta rediti ter se množiti pustiti? Najemnik lova plača le nekaj goldinarjev, kmetu pa je na vse strani veliko škode. Prosimo, povejte nam, mar li ni nobene postave in odškodovanja zaradi takega poškodovanja?

Dostavek vredništva: Da, je postava. Vlastnik ali najemnik lova mora dokazano škodo kmetu povrniti, ktera se mu godi po zverijadi. Toraj kakor se sme lastnik lova pritožiti, če kdo nepoklican v njegovo pravico sega, tako se sme poškodovan pritožiti ter odškodovanje tirjati.

Domače novice.

(Nekaj o družbi kat. rokodelskih pomočnikov.)

Prošnja, katero je razposlalo katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, naj bi se namreč dobrotniki ogreli za lastni dom omenjenega društva, ni bila zastoj: že je jelo kapljati in tudi mogočen curek v podobi stotaka, ki ga je daroval prečast. gosp. A. Kržič, mislimo, da bode srca (ali možnje) bolj omehčal. Došel je tudi cesarjev cekin za temeljni kamen z željo, naj bi ta privabil mnogo rumenih bratov.

(Vabilo na Sokolov „jour-fixe“), kateri bode v soboto 21. novembra 1885 v gostilni „Pri Virantu“. Spored: 1. Pozdrav čast. gostov. — 2. Nedvéd: „Bratje v kolo“, zbor. — 3. O trdnjavski vojski, posebno o obleganji ali pravilnem napadu trdnjav ali ostrogov. Predava M. J. — 4. Mangold: „Moj dom“, zbor. — 5. Komični prizor: „Kočevar na semnji“. — 6. Dr. Ipavec: „Na plesu“, zbor. — 7. Potovanje po Laškem in bivanje v Neapelji in Rimu. Predava F. D. — 8. Volarič: „Slovenca dom“, zbor. — 9. „Ribniški Gregor“, burka. — 10. * * * „Marjanka“, zbor. — Petje izvršuje oddelek slovenskega delavskega pevskega društva „Slavec“. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Z ozirom na mnogovrstni in vrlo zanimiv spored vabi na obilno vdeležbo reditelj Fran Dežman.

(Narodna čitalnica v Ljubljani.) Vabilo k društveni besedi, katero priredi narodna čitalnica Ljubljanska v nedeljo dne 22. novembra 1885. Vspored: 1. pl. Raab in Schramel — „Vindobona“, putnica; svira vojaška godba. — 2. Gjuro Eisenhut — „Spas brodar“, možki zbor. — 3. Balfé — „Ciganka“, ouvertura; svira vojaška godba. — 4. Stritar — „Pisarjev sin“; govori g. A. Jeločnik. — 5. Millöcker — Potpourri iz opere „Vojni mašnik“; svira vojaška godba. — 6. Knahl — „Pihaj vetrič“, čveterospev; pojó gg. Přibil, Pelan, Valenta in Paternoster. — 7. Eulenberg — „Prvikrat bije srce“; svira vojaška godba. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Pristop imajo le p. t. društveniki narodne čitalnice. Odbor.

(Slovensko gledališče) v sredo večer je bilo vrlo kratkočasno, če tudi le primerno polno. Igralci in igralke so si na vso moč prizadevali občinstvo v dobro voljo spraviti, kar se jim je tudi vrlo posrečilo. „Moja zvezda“ in „V spanju“ sta v resnici veseloigri, ki ste za naše gledališke razmere in za okus našega naroda kakor nalašč, posebno če so uloge v tako vajenih rokah, kakor so bile sinoči one gg. Danila, Kocelja in Slobodina, ter gospodičin Vrtnikove, Zvonarjeve in Nigrinove. Prav bode, če se bo resna doba gledališčne življenja, ki smo jo poslednji dve leti posvetili igrokazom in dramam, nekoliko umaknila veselejim predstavam veseloigre in tu pa tam tudi burke. Smeh je to za človeško telo, kar je grom za oblačno nebo. Kakor poslednji zjasni nebo, tako prvi raz-

jasni duhá. Ergo slovenska talija, ne boj se zdrave burke!

(Imenovanja.) Pri pomočnem uradu tukajšnjega c. kr. finančnega vodstva so imenovani gg.: Fridolin Ipavie adjunktom z naslovom vodje pomočnega urada, Franc Savinscheg oficijalom in ognjičar (Feuerwerker) J. Rot kancelistom.

(Zgubljeni čevljarški učence), Matej Vadnjal iz Slavine, je zopet najden.

(O slepeh.) V letu 1884 bilo je na Kranjskem 367 slepcev, in sicer 193 moških in 174 ženskih, na 10.000 prebivalcev pride jih okoli osem. Slepkih porojenih bilo je 54, in sicer 34 moških in 20 ženskih; vsled bolezní oslepelo je 282 oseb, 130 moških in 152 ženskih — in po poškodbi 29 — 27 moških in 2 ženski. Velika večina oslepela je še le kasneje, kar je tudi v razmeri s starostjo slepcev, kajti vseh slepcev pod 20. letom je le 47, in 292 je starih nad 20 let. — V Ljubljani bilo je 28 slepcev, v političnem okraji Postojna 39, v Kočevji 30, v Krškem 31, v Kranji 38, v okraji Ljubljanska okolica 41, v Litiji 25, v Logateci 39, v Radovljici 14, v Novem mestu 23, v Kamniku 36 in Črnomlji 23. („Lj. L.“)

(Prusko pokopališče pri Brežicah.) Četrta ure od Brežic pri Zagrebški cesti na levo je visočina in tam je baje pokopano 3—4 tisoč Prusov. Bili so pri oddelku generala Finka in pri Marxnu na Saksonskem v sedemletni vojski vjeti, šli so preko Brežic v Karlovec in na potu jih je umrlo l. 1758 okoli polčetrta tisočev za grizo, ki je tačas hudo gospodarila. Tako poroča zgodovinar Karol Schmutz na strani 600 svojega zgodovinsko-krajepisnega besednika za Štajarsko l. 1822. Dopisnik v „Südst. Post“, iz ktere to jemljemo, pravi, da je l. 1882 iskal v mestnem arhivu v Brežicah, ker Schmutz ni povedal, od kod je to zajel, vendar ni najdel ničesa, ker se je veliko pisem zgubilo iz tega leta. Ali je bilo ravno 3—4 tisoč vojakov ne vé se prav zanesljivo, kajti število je nekako preveliko, a zgodovinsko je vendar-le, da tam počiva daleč od domovine mnogo pruskih vojakov. — Blizo Kamnika je po holmih raztresena županja Tujnice z lepo cerkvijo sv. Ane. Ljudje tudi pripovedujejo, da so to cerkev, romansko stavbo s kupolo, in lepim pročeljem in dvema stolpoma, delali vjeti Prusi. — Nekako verjetno je, ker tam se nahaja hišni priimek pri „Prazu“, a tudi pri „Švabu“. Posebno nenavadnega tudi ni, da vjeti vojaki trumama mrjó, saj prinesejo smrtni kal, ki so ga dobili po silnem naporu s sabo v vjetništvo, posebne postrežbe pa tudi nimajo, v bolezní že pregovor pravi: vojsko spremljata lakota in bolezen.

(Velemož iz Slovenske Bistrice), Razvošek, (Raswoschegg), ki je imel vse mesto pod svojo komando, jo je vendar staknil; v soboto 14. t. m. je bil obsojen zaradi javnega nasilstva na 6 tednov zapora. Ko je bila namreč 1. junija državna volitev je ukazal zapreti Ludovika Kresnika iz Čušnjice brez vsacega vzroka, ter ga ni prej izpustil, kakor 2. junija (na dan volitve), ko je osebni vlak v Maribor odšel, da se tako Kresnik ni mogel vdeležiti volitve. — Kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade.

Razne reči.

— Umrli je prem. knez in škof Tridentinski Jan. Ev. Jak. Della Bona, rojen 18. nov. 1814 v Gorici.

— Mednarodna konferenca na Dunaji za določitev jednotnega glasbenega tona pričela se je 16. novembra. Razun Francoske došli so zastopniki skoraj vseh držav. Francoska vlada se je pa opravičila, da ji zaradi tega ni bilo mogoče poslati svojega zastopnika, ker ji je prepozno došla dotična vest. Naučni minister je došle glasbenike prav toplo pozdravil, potem jih je pa na čaj povabil.

— Hiše po pet gold. ali pa še zastonj. Tako smo brali v „Lj. L.“ Naj dostavimo, od kod to pride, in p. i. čitatelji bodo gotovo rekli: ne, take hiše nočem, tudi ne, ko bi jo kdo za mano lučal. — Szegedin je pred kacimi šestimi leti voda potopila. Stavili so novo mesto; najprej so svet zasipali in še le po nasipih hiše stavili, med posameznimi nasipi so ostale močarine, hiše tam okoli teh luž so vlažne, nezdrave, nihče ne mara tam stanovati, Szegedin niso zidali posamezni, marveč vsa dežela, tisti, ki so prosili, so dobili posojila, in postavili so hiše, ktere so pa sedaj prazne, kajti po vzvišenih prostorih stojé ali javna poslopja, ali hiše pripravne za trgovino ali obrt. — Madjari so tedaj mesto zidali na stroške vse dežele, ponašali se, koliko premore, koliko stori dežela, nasledek tega pa je, da nihče ne mara stanovati v tem nezdravem ozračju, ni je kupčije itd. In v tem kraji so hoteli

še vseučilišče postaviti, iz tega se vidi, kako Madjari gospodarijo, in kako obračajo deželne prihodke, kaj se bomo potem čudili, ako so vsi narodi pod ogersko krono nezadovoljni, in previdni rojaki sami prerokujejo deželi, da se bliža razpadu.

Telegrami.

Sofija, 18. nov. (ponoči). Včerajšnja zmaga prinesla nam bo Slivnico oproščeno in pa nevarnost, v kateri je bila Sofija, se bode odpravila; prej ko ne popustili bodo sovražniki pa tudi Dragoman. Srbi so na levem krilu popolnoma tepeni in so jih Bolgari podili. Desno krilo srbsko pa tudi ni bilo bolj srečno; le toliko je bilo na boljem da ga niso preganjali. Zvečer so Bolgari 17 kilometrov od Slivnice počivali. Vojaki so silno navdušeni.

Sofija, 19. nov. Vsled zasobnih sporočil vdeležilo se je boja pri Slivnici 30.000 Srbov, drug večji kor pa je hotel Bolgare od strani zajeti, pa mu je nek bolgarski batalijon pot preprečil s tem, da se je z vso silo v Srbe zakadil. Srbi so se umaknili proti Trnu. Takoj na to jeli so se tudi pri Slivnici Srbje umikati. Knez Aleksander stal je sam ves čas v ognji, kar je vojake silno navduševalo. Podpora obstoječa v strelivu in živežu je vedno dohajala. Zguba Srbov je precej občutljiva.

Pirot, 19. nov. (Uradno iz srbskega tabora.) Memo nas močnejše bolgarske čete napadle so v torek pred Slivnico ob skrajnej levičici stoječe naše čete. Boj je bil trdovraten in so se dostikrat kar z nožmi borili, končno pa smo vendar-le sovražnika odbili. (? Primeri včerajnji telegram. Vr.) Takoj, ko nas je sovražnik napadel, pritiskale so vse druge srbske divizije proti glavnemu bolgarskemu stališču. Boj je trajal ob vstrajnem in hudem pokanju topov in pušek do pozne noči, in so se Srbje v svojih novih pozicijah vzdržali. Zgubili so 60 mrtvih in 300 ranjenih. Bolgarske zgube so nepri-merno večje.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Davorin Jurkovič, kaplan pri sv. Ani,	5 gl. — kr.
Miha Žolgar, c. kr. gimn. profesor,	2 „ — „
Martin Vrečar, posestnik na Pečevniku,	2 „ — „
Dr. Josip Galč, c. kr. deželne sodn. svetovalec,	3 „ — „
Jakob Krušič, župnik v St. Andražu,	2 „ — „
Izsa Drave,	3 „ — „
Jožef Jezernik (Grenadir), posestnik v Celji,	4 „ — „
Neimenovan v Celji,	5 „ — „
Marija Potočin, posestnica pri Zidanem mostu,	5 „ — „
Tomaž Vajda, tajnik okr. glavarstva,	2 „ — „
Blaž Kukovič, kaplan v Loki,	4 „ — „
Franc Kmecl, posestnik v Celji,	5 „ — „
Janez Baloh, posestnik v Celjski okolici,	2 „ — „
Več neimenovanih,	5 „ 50 „

Bog plati vsem!

Tuji.

17. novembra.

Pri **Matiču:** Spitzer, Bohatsch, Nedielka, trgovci, z Dunaja. — Dr. Buchwald, zasebnik; Pavel Palese, inženir, iz Trsta. — Mat. Bradaška, slikar, iz Kranja.

Pri **Stonu:** Franc König; Ana Presl, pos. kopelišča, s hčerjo; Anton Hop, trg. pot., z Dunaja. — Ignacij Lukschitz, trg. pot., iz Brna. — Henrik Baek, trgovec, iz Českega. — Franc Fischbach, trg. pot., iz Grada. — G. Bianchi, trgovec, iz Reke. — J. Mesar, župnik, iz Boh. Bistrice.

Pri **Avstrijskem caru:** Franc Steininger, ključavničar, iz Bruka. — Josip Riedner, c. k. topn. podčastnik, iz Ljubljane.

Pri **Bavarskem dvoru:** Josip Mayer, živ. kupec, iz Monakovega. — L. Kneec, vratar, iz Grada. — Mat. Florian, c. k. rezervni častnik, s soprogo, iz Beljaka.

Pri **Južnem kolodvoru:** Olyo Basso, zasebnik, iz Trsta. — Marija Knežević, zasebnica, iz Celja. — Franc Jungst, kemikar, s soprogo, iz Sevnice.

Pri **Virantu:** Josip Steek, c. k. orožn. stražmešter, iz Kopa. — Josip Klun, trgovec, iz Ribnice. — Ana Kovšca in Antonija Severin, zasebnici, iz Cola.

Umrli so:

14. nov. Alojzij Poš, čevljar, 42 let, Poljanski nasip št. 50, vsled katara v črevesu.

V bolnišnici:

13. nov. Jožef Ivanček, gostač, 88 let, Marasmus.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 95 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 65 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	862 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 50 „
London	125 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Piccoli-eva esenca za želodec.

Osrdavlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezní v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabanjanje, hemoroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih. Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884.

(17) Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj pretече dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čuťnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 košček. 50 kr. 1000 koščekov 4 gl. 2000 košček. 6 gl.)

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic. Steklenice 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni

G. Piccoli-ja „Pri Angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti povzetji izvršujejo.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(8)

V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.

Spisal

J. FLIS,

špiritual v knezo-škof. duhovenskem semenišči.

Vsa knjiga obsega 33 pól v četvorki in veljá 6 gl. 50 kr.